

**Filosofia
lui
Francis Dessart**
O recucerire morală a Europei

Alexandru Stănciulescu-Bârda
EUROPA REDIVIVA

**Și o „addenda“ cu patru eseuri de
Ion Drăgușanul, Dumitru Jompan,
Ion Murariu, Constantin Staneu**

Documentar, ediție și prefață de Artur Silvestri

INTERMUNDUS, 2005

© **INTERMUNDUS, 2005**
Str. Școala Herăstrău, nr.62, București, 014153
E-mail: intermundus2@k.ro
Tel/Fax: 021-317.01.14
ISBN 973-87432-1-4

SUMAR

Prefață: **O imagine în refracție** – de Artur Silvestri 3

Pr. Prof. Dr. Alexandru Stănciulescu-Bârda – „Europa rediviva“

Autorul și opera lui	4
Un european „vechi“ și o Europă echilibrată	4
Pentru o ecologie a lumii exterioare și a spiritului	6
Există o soluție ortodoxă?	7
„Modernitatea“ care ucide și tradiția care clădește	11
Valori fundamentale: „Europa creștină“ și „Europa socială“	13
„Chestiunea românească“	15

Addenda

Ion Drăgușanul – „*Reconquista*“, o carte care obligă

A doua zi după Polybios	17
O reconstrucție imperială	18
Marketing pentru idoli	19

Prof.Univ.Dr. Dumitru Jompan – Recuperarea ethnos-ului - 20

Conf.Univ.Dr. Ion Murariu – Deruta europeană și expresia ei 21

Constantin Stancu – Drama contemporană: „Coca-Cola ca mod de viață“ ...23

Concepția acestei ediții aparține **Dr. Artur Silvestri**
Coperta reproduce un fragment după gravura flamandă
„Lupta pușculițelor contra caselor de bani” de Pieter Brughel cel Bătrân
Copertă și tehnoeditare: Emanuel Ciurumelea
Tipar: S.C. VEGA PROD '94 S.R.L.

O IMAGINE ÎN REFRACTIE

Când, la jumătatea lui 2004, mă gândisem să editez în românește „**Reconquista**“ lui Francis Dessart, nu credeam că, odată apărută, această cercetare, în a cărei orânduire avusesem un merit, va avea o interogație atât de cuprinzătoare pe cât a căpătat în scurt timp după ce s-a făcut cunoscută. Căci într-o lume intelectuală de aparență „creolă“ și unde „intellocrația“ superficială, guralivă și apucătoare dictează cu aceeași petulanță ca și odinioară, a gândi fără prejudecăți și chiar cu o anumită gravitate ce poartă răspundere morală părea a fi o atitudine tot atât de rară – și, la drept vorbind, urgisită – ca și a cărturarilor „incorecți doctrinar“ din vremea Inchiziției.

Și, totuși, la doar câteva luni după ce căpătă veștimente în românește, „**Reconquista**“ deveni o temă de reflecție intelectuală pentru nu puțini dintre cei care, existând și continuându-și fără vizibilitate lucrarea tainică, socoteau că vor mai trece mulți ani până să iasă din nou din păduri spre a putea vorbi în limba de transparențe ce se naște din gândul propriu și din acea **taină fără vârstă** ce se numește, de obicei, tradiție.

În acest fel, **o altfel de Românie ce se desparte de Româniile superficiale** dar trecătoare, se observă deodată și ea însăși își află un reazem venit de unde nici nu se așteptase, adică din capitala Împăratului Verde, unde cineva dă semne că știe a-și acorda vocea după vocile celor rămași parcă în sub-istorie, prin margini de Imperiu și chiar de dincolo de Limes.

Cartea ce am alcătuit acum conține doar câteva din comentariile ce s-au făcut despre „**Reconquista**“ în doar câteva luni, aici, la noi. Am întocmit-o ca pe o recapitulare de etapă scurtă și, până la urmă, ca un loc geometric de înțelegeri diverse: am și avut grijă, de fapt, să adun autori cu biografie intelectuală foarte diferită, ce asigură și perspectivele complementare. Un preot cu activități aproape enciclopedice (Alexandru Stănculescu-Bârda), un filosof al culturii și un etnolog strălucit (Ion Drăgușanul), un muzicolog specializat în istorie regională și în etnografie (Dumitru Jompan), un eseist, cu îndemnări creștine (Constantin Stancu), un istoric al civilizațiilor (Ion Murariu), dau o imagine în refracție care probabil că nu va fi completă (căci nici nu poate să fie, la drept vorbind) dar va prelungi și extinde o interogație colectivă.

Acesta și este scopul ce mi-am propus: să adaug alte întrebări celor ce se pun de obicei. Dar și, deopotrivă, să arăt unde stă reazemul libertății interioare: acolo unde există viziunea radicală, adică pornind de la rădăcini, de la **izvorul lucrurilor**, de la realitatea unde prejudecățile nu își gădesc loc și rost.

Artur Silvestri

Pr. Prof. Dr. Alexandru Stănciulescu-Bârda

EUROPA REDIVIVA

Autorul și opera lui

Dl. Prof. Francis Dessart este membru titular sau corespondent al mai multor academii din Franța, Statele Unite ale Americii și Belgia, membru în numeroase foruri științifice din lume, doctor și doctor honoris causa al unor universități de renume din peste douăzeci de țări din lume, autor a nenumărate articole, studii și cărți răspândite pe toate meridianele. Dintr-o însemnare a sa pe una dintre cărțile despre care facem vorbire mai jos, aflăm că originile sale sunt româno-slave, iar soția, doamna Dessart, este nepoata pictorului Dumitru Ghiață, originar din satul Colibași, comuna Malovăț, jud. Mehedinți. Savantul cunoaște perfect limba română, dar și realitățile române contemporane, cultura și istoria românească, vizitează România destul de des, predând și la Universitatea Ecologistă din București.

Recent, dl. Acad. Francis Dessart a publicat la editura Carpathia Press din București (2005) volumul **Reconquista**. Este o carte de 112 pagini, dar, prin densitatea materialului prezentat, prin bogăția ideilor și prin „bătăia lungă” a ideilor exprimate, este ceea ce se numește „multum în parvo”. Cartea este prefată de dl. Jacques Dauer, președintele de la „*Académie du Gaullisme*” și de dl. Abdelkader Rahmani, președintele *Academiei Berbere de studii și cercetări culturale*. O postfață sintetică și cuprinzătoare, semnează editorul cărții, Dl. prof. Artur Silvestri, cunoscut tuturor iubitorilor de cultură din România ultimelor decenii. Profesorul Dessart a publicat până acum numeroase volume în domenii diverse: geopolitică, bio-etică, zoo-terapie, pedagogie spiritualistă, religiologie etc, fiind o personalitate enciclopedică denumită pe bună-dreptate de dr. Artur Silvestri ca „un profet al noii Umanități”.

Reconquista este o culegere de eseuri și studii de geopolitică spirituală europeană, închinată lui Theo van Gogh, scriitor și cineast olandez, strănepotul pictorului Vincent van Gogh, omul care a apărat civilizația europeană și valorile tradiționale ale țării lui, dar a fost asasinat în mod laș la Amsterdam, în 2 noiembrie 2004. Theo van Gogh rămâne simbolul rezistenței culturale în fața lobby-urilor care vor să distrugă civilizația europeană propriu-zisă. Prin această dedicație, Dl. Francis Dessart ne introduce deja în tema cărții sale. Ediția apărută în limba română este o traducere a ediției, apărute anterior în limba franceză, sub titlul „Reconquista. Le Phénix de l’Europe”, la Université Francophone Internationale – Bruxelles.

Un european „vechi” și o Europă echilibrată

Autorul este un savant non-conformist, în sensul că nu socotește literă de evanghelie poziția oficială a unor politicieni ai zilei, indiferent de numele și funcția pe care o reprezintă; el se situează pe poziția unui vajnic apărător al valorilor tradiționale ale Europei, acelea care-i dau continentului nostru specificitate în concertul popoarelor și continentelor. Globalizarea este o sabie cu două tăișuri. Deși produce o relativă stabilitate politică și militară, ea uniformizează

popoarele și oamenii, creând o gândire unică, o lege unică, o economie unică. Aceasta creează un bloc politico-demografic monstruos, dirijat metodic din umbră de eminențe cenușii transatlantice. Valorile specifice fiecărui popor european sunt agresate de non-valori, care pătrund în forță pe bătrânul continent și, profitând de facilitățile oferite de tehnică, intoxică sufletul europenilor. Europa nu se creează azi sau mâine. Ea s-a creat de-a lungul câtorva milenii, doar vitregiile unor condiții istorice au despărțit popoarele în blocuri militare antagonice. Europa și-a format identitatea pe o lungă perioadă de timp, iar acum tinde să-și refacă unitatea. Influențele extraeuropene, mai bine-zis americane, sunt nu numai forme mascate ale războiului economic intercontinental, ci și începutul decăderii civilizației noastre europene și a culturilor din care se compune ea. Situația globală actuală favorizează formarea unei monopolități a puterii sub toate aspectele, care are drept țel americanizarea latentă a întregii lumi. Sub aparenta fațetă umanistă a „războiului umanitar“, forțe militare uriașe au făcut să se destrame Jugoslavia. Aici și-au dat mâna interesele americane, nord-atlantice și islamiste, având în obiectiv „dorința de a face rău națiunilor slave și celor creștin-ortodoxe“ din Europa. Prin aceste concluzii, Prof. Dessart se înscrie până la un punct pe linia politicii promovate cândva de generalul de Gaulle, iar în prezent de președintele Franței. El are o atitudine binevoitoare față de statele slave, în special față de Rusia, socotind-o un pol necesar de putere, pentru echilibrul geopolitic al lumii. În concepția sa, trezirea popoarelor latine și slave poate fi coloana vertebrală culturală a unui viitor „imperium Europaeum“, care să respecte tradițiile propriilor popoare ca și diversitatea celorlalte“. Acest „imperiu“ ar putea să se întindă de la „Gibraltar la Vladivostok“, aceasta fiindcă „atât cultura cât și civilizația rusă“ au ceva ce Statele Unite nu vor avea niciodată: ele sunt europene“. Autorul merge până acolo încât socotește Statele europene cu înclinație spre America niște „state-prostitute“. Ne abținem de a face alte comentarii pe această temă. Ne gândim doar că autorul nu a trăit în mod direct vremurile de după război în sud-estul Europei. Poate atunci ar înțelege corect atitudinea acestor state, ca împlinire a unor speranțe de mai bine de o jumătate de veac!

Americanizarea înseamnă pentru autor realizarea unor ființe umane sub forma unor „unități-standard (...). Oamenii trebuie să aibă dorințe uniforme, gusturi uniforme, nevoi uniforme, o respirație uniformă și o viteză uniformă...“ (p. 14). Perspectiva este, de ce să n-o recunoaștem, destul de sumbră, dar parcă în celălalt imperiu, din care am ieșit de curând, nu același lucru se urmărește? Autorul propune o grabnică des-americanizare mentală (p. 15), înainte ca Europa să devină un „protectorat mondial“ al americanilor. Desigur, pe alte meridiane, argumentele autorului pot să fie convingătoare, dar în spațiul nostru, în care dezghețul abia s-a produs, ele n-au șanse de reușită.

O poziție fermă și justificată o are autorul față de George Sörös, „strategul financiar“, care a reușit să ruineze economia rusă, a provocat devalorizarea rublei, căderea lirei sterline și ruinarea Asiei de Sud-Est (p. 18), în spatele lui aflându-se „serviciile secrete americane, ca și unele biserici americane“ (p. 19).

Sörös militează pentru liberalizarea consumului de droguri, emanciparea minorităților etno-culturale, care să provoace destabilizări naționale precum cele din Jugoslavia, Cecenia etc. În toate activitățile politico-financiare ale magnatului se surprind câteva obiective majore, precum: pomirea anti-religioasă, anti-slavă, anti-europeană, iar în final-dezintegrarea europeană (p. 21).

Pentru autor, chiar N.A.T.O. este un mijloc de infiltrare americană în Europa. Conducători americani s-au pronunțat clar că pentru ei „Europa nu există“, ci există doar „un teren imobiliar ocupat de un număr de țări“ (p. 29). Lipsa de respect față de identitatea fiecărei țări în parte, față de valorile ei etno-culturale, este o flagrantă sfidare a Europei întregi, nu numai a țării respective. „Onoarea popoarelor din Estul Europei este cea a continentului întreg, dar a Europei din adâncuri: cea care și-a păstrat sufletul“ (p. 35).

Pentru o ecologie a lumii exterioare și a spiritului

În acest sens, Prof. Dessart aduce la lumină realități îngrozitoare, care ne privesc și pe noi, românii. În procesul amplu de dezintegrare a Jugoslaviei, în vremea războiului care a marcat-o pentru multă vreme, s-au produs aten-tate ecologice grave, care au amenințat însăși existența vieții pe planetă. În acest sens este citat gânditorul ecologist elvețian Franz Weber: „Mari întinderi din Jugoslavia au fost de-vastate. Dunărea, artera vitală a Europei, curge po-luată, fără viață, începând din Ungaria și până la Marea Neagră. Șocată de rămașițele podurilor sfărâmate, ea nu mai este navigabilă, ceea ce are conse-cințe economice dezastruoase pentru sute de mii de europeni. Apele curgătoare, lacurile și multe pânze freactice sunt contaminate. Biotopul Adriaticei este grav modificat. Sute de sate și orașe sunt ruinate, comori culturale s-au pierdut pe veci. A fost răvășit un peisaj considerat odinioară drept cea mai frumoasă gră-dină a Europei. Iar grămezile de cenușă și fum împrăștie pe continentul nos-tru razele mortale ale radioactivității și miasmele substanțelor toxice degajate. Câtă vreme vom mai sta cu brațele încrucișate, binevoitori cu marea putere obsedată de putere și de război, care masacrează la rece, bucată cu bucată, mediul vital european, la poarta noastră?“ (p. 36). Până și carburanții folosiți la avioane conțineau în mari proporții substanțe de mare toxicitate, menite să distrugă vegetația și sănătatea ființelor vii. Toate legile internaționale privind protecția mediului au fost încălcate flagrant în timpul războiului din Balcani. Înfloră-toare este concluzia la care se ajunge: „Un pământ poluat și pustiit pentru secole sau chiar milenii este o dramă nu doar pentru popor, dar și pentru toți pamântenii și pentru generațiile care vor veni“ (p. 38). Enumerarea cantităților de substanțe radioactive din compoziția bombelor, numărul astronomic al bombelor detonate, substanțele chimice eliminate de către unitățile militare și industriale bombardate amenință Kosovo să devină un adevărat deșert nuclear. Concluzia vine în mod firesc: „Nu a fost un război curajos, nici cinstit, ci unul învăluit în formule cucernice, un război laș ca o ambuscadă, pilotat de la dis-tanță pe ordinator, un război prin apăsare pe buton și cu declanșare la dis-tanță. A fost un război dus de o mașinărie inumană, cum nu s-a mai văzut de când sunt oameni pe pământ și care a provocat răni fără vindecare“ (p. 40).

Nici Vaticanul nu scapă de analiza Prof. Francis Dessart. „Marile manevre“ ale Vaticanului, cum se intitulează un capitol al cărții, vorbește de politica papală de a recuceri Italia, Polonia și Europa de Est. „Solidaritatea“ din Polonia nu ar fi fost altceva decât mâna Vaticanului, prin organizația numită „Opus Dei“. Aceasta activează prin bisericile greco-catolice din Ucraina, România, Albania, China și U.R.S.S. (p. 41). Același ordin intenționează nu numai să reactiveze și să consolideze bisericile uniute din Europa, dar chiar să reactiveze imperiul habsburgic și să repună în drepturi Dinastia de Habsburg! Masoneria nu este nici ea străină de astfel de planuri oculte, care se vehiculează azi în subteranele europene. Prin „Opus Dei“ și „Ordinul de la Malta“, Biserica romano-catolică subminează bisericile ortodoxe naționale din sud-estul european. Aici, catolicismul găsește „un climat de încredere, puțin cam naiv poate. Bisericile ortodoxe nefiind structurate internațional ele nu se prea îndepărtează de activitățile lor ecleziastice și religioase. Tratând uneori cu omologii lor catolici de la Roma, ortodocșii nu pot pricepe, nici bănuși ce se ascunde în culisele secrete ale Vaticanului. Abil liniștită, cu un limbaj dulceag și ipocrit, opinia publică ortodoxă riscă să cadă în capcane foarte primejdioase!“ (p. 43). Interesul ascuns al papalității de a restaura imperiul Habsburgic s-a văzut și din sanctificarea fostului împărat Carol I de Habsburg și a altor foști mari demnitari ai imperiului, deși aceștia numai acte de sfințenie nu săvârșiseră în existența lor pământească!

Există o soluție ortodoxă?

Francis Dessart face, apoi, apel la numitorul comun al statelor est-europene: credința ortodoxă, care poate constitui liantul necesar cimentării unor viitoare alianțe geopolitice inexpugnabile. Ar fi frumos, ce-i drept, din punct de vedere teoretic, dar asemenea alianțe, fără fațadă religioasă, au mai fost făcute. Memoria nu trebuie să ne dispară! Poate ar fi bine dacă religia și-ar vedea de ale ei și politica de asemenea. Amestecul acesta între religie și politologie nu prevede nimic bun! Pentru Dl. Dessart, la judecata de apoi și popoarele vor răspunde în fața judecătorului suprem de felul cum și-au împlinit menirea în lume. Poziția este profund ortodoxă și ea dovedește încă o dată că autorul cărții nu este numai creștin ortodox cu numele, ci unul cunoscător al învățăturii creștine ortodoxe, un om care meditează cu responsabilitate cu privire la rosturile omului și ale comunităților în contextul existent. O mare carență în lumea ortodoxiei văzută de autor este lipsa de unitate. Dincolo de unitatea dogmatică, morală, liturgică și canonică, Ortodoxia ar trebui să reprezinte și o unitate politică, o forță uriașă, de care să se țină cont. Of! Iarăși amestecăm problemele religioase cu cele politice, domnule Academician! Uităm că Biserica are rolul de a pregăti pe om pentru lumea de dincolo, nicidecum de a constitui un factor politic. Rolul acesta îi revine în exclusivitate statului. Între stat și biserică trebuie să existe un raport de reciprocitate, iar amestecul uneia în treburile alteia este emina-mente contraproductiv. Este drept că atât biserica, cât și statul coordonează viața și activitatea unor comunități umane, uneori aceleași comunități, dar obiectivele ce și le propune fiecare sunt complet diferite. Corect receptată poziția și structurarea bisericii romano-catolice: „Un fenomen cum este hipercentralizarea

puterilor la Vatican este contrar Evangheliei. Ea contrazice faptul istoric al învierii lui Hristos; nu poate exista un vicar al lui Hristos, din moment ce Hristos este viu și ca atare este șeful, capul Bisericii, care reprezintă trupul său mistic“. Ortodoxia s-a organizat sub formă de biserică naționale, autonome și autocefale. Ea a acceptat introducerea limbilor naționale în cultul public, traducerea Bibliei în alte limbi decât cele oficiale, precum greaca și latina, ceea ce Biserica Romano-Catolică a acceptat mult mai târziu și cu mari rezerve. Loviturile date de către Islam lumii ortodoxe încă din Evul mediu au adus mari prejudicii Bisericii, dar în același timp au solidarizat lumea ortodoxă în fața pericolului musulman. Sunt cunoscute daniile, cărțile tipărite pentru lumea supusă musulmană, de multe ori și războaiele duse cu conștiința că este o datorie firească, sacră, de a contribui la eliberarea lumii ortodoxe de sub ocupație musulmană. Chiar domnitorii români s-au erijat în apărători ai creștinătății. Așadar, o conștiință a unității pe principiul apartenenței la aceeași religie creștin-ortodoxă a existat întotdeauna în Europa de sud-est și aceasta a solidarizat și sub aspect politic popoarele în multe situații. Autorul consideră însă că o astfel de solidarizare ar fi astăzi mai necesară decât oricând în vederea salvării specificității europene, ca leagăn al culturii și civilizației creștine.

Situația și războiul din Kosovo au descoperit lumii lipsa de unitate a lumii ortodoxe. Majoritatea statelor ortodoxe au asistat nepăsătoare la distrugerea acestei provincii, parte a inimii jugoslave, „Țara Sfântă“ a Jugoslaviei, depozitarul celor mai multe vestigii ale credinței și istoriei sârbilor ortodocși. Au fost chiar destule popoare ortodoxe, care s-au aliat altora, tot creștine, deși de altă nuanță, și au pornit război infernal pentru rezolvarea problemelor din Kosovo. Că au fost probleme reale sau inventate de către politicieni, cercetările viitoare ale istoricilor și politologilor vor aduce noi clarificări. Cert este însă faptul că de secole populația sârbo-ortodoxă a trăit în pace și în bună înțelegere cu musulmanii din Kosovo. De o situație asemănătoare ne amintim și noi în Transilvania anilor 1940, de atrocitățile de la Moisei, de la Ip și de la Trăsnea, deși populațiile română și maghiară din părțile respective trăiseră și munciseră împreună de sute de ani! Desigur în Transilvania lucrurile nu au avut amploarea celor din Kosovo, dar rănilile au fost suficient de adânci și dureroase pentru a nu putea fi uitate.

Războiul din Balcani a descoperit o necunoaștere aproape totală de către occidentali a problemelor lumii ortodoxe. În mass-media occidentală statele din Balcani erau adesea socotite ca o lume stranie, quasi-civilizată, căreia trebuiau să i se impună niște valori sau niște principii cu forța bombardamentelor. Ori, într-o Europă unită, lumea ortodoxă trebuie să-și aibă locul ei bine definit, cu problemele ei inconfundabile, cu valorile și specificul ei. „După ce anti-comunismul și-a pierdut utilitatea, măștile au început să cadă, dezvăluind adesea un anti-slavism îndrăcit, intolerant și uneori fanatic. Războiul din Balcani a fost dovada...“ Da! Dl. Prof. Dessart are dreptate și lucrul acesta ar trebui să dea de gândit nu numai statelor cu populații majoritar ortodoxe, ci și statelor europene neortodoxe, dacă oferta ce o fac de a realiza o Europă într-adevăr unită este sinceră și realizabilă cu adevărat!

Când vorbește de războiul din Balcani, Dl. Prof. Dessart nu-și ascunde o ironie inteligentă, însă amară: „Războiul este un lucru mult prea important pentru a fi lăsat în seama militarilor“ (p. 50). Afirmatia îmi amintește de o alta asemănătoare privitoare la medici și la medicină, când se punea problema clonării umane! Rezultatul intervenției militare din Balcani l-am descris oarecum mai sus, dar cităm mai departe: „Zeci de mii de morți, distrugerii de sute de miliarde, o poluare atmosferică ale cărei efecte nu le putem încă măsura, o diseminare practic incontrollabilă a munițiilor cu uraniu sărăcit, care riscă să provoace efecte genetice dezastruoase pentru generațiile viitoare“ (p. 50). Războiul din Jugoslavia a fost opera unor militari, ci nu decizia democratică a unor parlamente. Pentru a fi mai convingător în susținerile sale, filozoful ne duce cu gândul la vremea când Hitler a invadat Cehoslovacia în 1940. Atunci, „europenii ar fi evitat poate grozăviile celui de-al doilea război mondial, dacă cetățenii săi ar fi reacționat: „Propaganda îi îndoctrinase într-atâta, încât au aprobat mai mult sau mai puțin fâțiș actul criminal ordonat de la Berlin. Nici de data aceasta europenii nu au fost solidari cu sârbii, nici ortodocșii, nici cei de alte confesiuni creștine.“. Orice recurgere la război este inacceptabilă pentru un creștin fie el ortodox sau nu, fie el implicat sau nu, fie că acest război îi lovește pe ortodocși sau alte ființe umane. Războaiele moderne au devenit crime contra umanității și vor fi astfel din ce mai ce mai mult, din cauza sofisticării crescânde a armamentului. Nu pot exista pentru un ortodox demn de acest nume agresiuni juste sau crime juste. Așadar, nu pot exista războaie religioase, nici războaie sfinte!“ Corect! O poziție clară, bazată pe Sfânta Scriptură și sfânta Tradiție, adânc înfiptă în morala creștină ortodoxă. Și autorul continuă: „Războiul (orice război) este negarea absolută a ideii de religie: oricum am lua-o tot fii ai lui Dumnezeu omorâm... Altfel, știe toată lumea că războiul nu a rezolvat niciodată nimic și că după toate luptele, trebuie să ne asezăm în jurul unei mese să discutăm. Asistăm atunci la adevărate miracole, iar învinșii de ieri le transmit ideologia lor așa-zişilor dușmani, interesele lor fiind apărate de așa-zişii învingători. Doar bieții morți rămân morți. Întotdeauna și în orice vreme, războiul este perfect inutil, dar sunt desigur și unii cărora crima le folosește!“ (p. 51).

Cât de frumos sunt gândite problemele majore, atunci când există un reper moral la care să ne raportăm! Dl. Prof. Dessart ne propune unul: revenirea la cel creștin autentic. Cartea gânditorului occidental devine la un moment dat un adevărat manifest adresat popoarelor Europei, europenilor socotiți ca cetățeni ai aceleiași țări: „Cetățeni europeni, Europa este câmpul nostru de acțiune. Și totuși, acțiunile militare declanșate împotriva unui popor european nu sunt singurele războaie criminale, așa cum agresiunile contra unui popor creștin nu sunt singurele agresiuni care există. Înaintea referendumului, ni se promisese că, aprobând acordurile de la Maastricht, vom pune capăt războaielor în Europa (de parcă războaiele n-ar omori și aiurea) și brusc am fost azvârliti în război (în inima Europei și împotriva unui popor frate, prieten dintotdeauna), fără a fi măcar consultați, ca niște lachei, de parcă cineva ne-ar fi pus la încercare lașitatea“. O adevărată conștiință europeană, o adevărată conștiință colectivă, ce suportă

remușcările faptului împlinit, simțindu-se responsabilă, la nivel de individ, de faptele colectivității întregi!

Dl. Francis Dessart este un antirăzboinic convins, așa cum este și un creștin nu doar cu numele, un om care încearcă să-și facă auzită vocea și concepțiile într-o lume atât de bulversată, atât de încrîncenată. Pentru el nu numai războaiele europene nu trebuie să mai existe, ci orice război, indiferent unde s-ar desfășura el pe planetă. Europa Drepturilor lui, Europa libertăților, leagănul civilizației, Europa creștină, trebui să se solidarizeze, constientizându-și rolul pe care-l are în context universal, pentru a nu deveni port-drapelul unor interese militaro-industriale străine valorilor culturale de sorginte creștină. Europa trebuie să redevină și să rămână ea însăși, să-și păstreze sufletul care o reprezintă. Iar acesta trebuie să fie profund creștin. La realizarea acestui obiectiv, creștinii ortodocși au un cuvânt greu de spus. Într-adevăr, problema este dacă ei se fac auziți, dacă este ceva care să-i audă, să-i înțeleagă și, mai ales, sa le dea ascultare! Biserica ortodoxă este, ar spune dl. academician, „una dintre bazele civilizației creștine comune“, dar, într-o vreme în care cohorte de mercenari ai unor așa-zise țări creștine ne invadează țara și sufletele, socotindu-ne ca pe niște sălbatici care nici n-am auzit de Dumnezeu, care trebuie să fim „creștinați“ urgent de dumnealor, este greu de crezut că, în concertul popoarelor, va mai fi loc și pentru vocea Bisericii ortodoxe! Trist, dar adevărat!

Dl. Prof. Dessart analizează situația ortodoxiei în general și ajunge la o serie de concluzii menite să tragă un semnal de alarmă privind dezbinările din sânul ortodoxiei și să sublinieze posibilitățile de refacere a unității panortodoxe. Pentru profunzimea analizei și maturitatea înțelegerii faptelor, ne permitem să menționăm aceste concluzii, fiindcă ele pot constitui un punct important de reper în discuțiile ce urmează să fie abordate la viitorul sinod panortodox aflat în pregătire, sau chiar în relațiile dintre Biserica Ortodoxa Română și celelalte biserici ortodoxe surori:

1. Dezbinările din țările baltice, datorate strădaniilor de desprindere a bisericilor ortodoxe de acolo de sub tutela Patriarhiei Moscovei și trecerea lor sub jurisdicția Patriarhiei Constantinopolului;

2. Pretențiile Bisericii ortodoxe a Greciei de a se numi doar ea singura ortodoxă, negând acest drept comunităților creștine care aparțin de alte patriarii, precum cea a Macedoniei, Antiohiei sau celor egiptene creștine;

3. Suspiciunile de ilegitimitate față de o serie de biserici ortodoxe din Occident, ca cea iberica din Portugalia și Spania, cea ortodoxă franceză, cea ortodoxă husită, cea ortodoxă celtică etc.;

4. Atitudinea de condescendență față de bisericile ortodoxe canonice dar minoritare, precum cele din Polonia, Cehia, Slovacia, Albania, Finlanda;

5. Polemicile interminabile cu bisericile ortodoxe orientale necalcedonice;

6. Situația nedefinită a bisericilor din Armenia și Georgia;

7. Pozițiile divergente ale unor ierarhi față de francmasonerie;

8. Refuzul de a recunoaște autocefalia Bisericii ortodoxe din America, multietnică și desprinsă din trunchi european;

9. Permanentă polemică din sânul Bisericii Ortodoxe din Moldova, care continuă să scindeze această comunitate;

10. Marginalizarea stilștilor, adică a credincioșilor de rit vechi;
11. Apariția unor noi biserici ortodoxe în Rusia, care fac să se scindeze unitatea ortodoxiei-ruse;

12. Concuranța nejustificată dintre misiunile ortodoxe din Africa și America. Și, fără îndoială, autorul ar mai avea și altele.

Dacă s-ar trece peste aceste obstacole, ortodoxia ar poseda „o imensă forță spirituală interioară și intrinsecă“ (p. 52-53) care i-ar permite să supraviețuiască în spiritul ei unitar, apostolic, sfânt și sinodal în condițiile lumii de azi și să se facă auzită în tratativele menite să rezolve marile probleme ale omenirii.

DI. Dessart privește nu numai cu obiectivitate, ci și cu simpatie „specificul politic“ din Belarus, dar privește cu îngrijorare consecințele incomensurabile ale catastrofei de la Cernobâl, care a afectat pentru o lungă perioadă această țară. Scoate în evidență ideile-forță ale unor gânditori europeni, precum DI. Albert Schweitzer, care, încă din 1923 au lansat premisele unei politici axate pe „respectul față de viață“ (p. 56-59). În spiritul respectului față de viață, Domnul Dessart pledează nu numai asupra drepturilor ființei umane la viață, ci și ale animalelor (p. 59-62), analizând în acest sens mentalitatea și realitățile din multe țări europene, inclusiv situația câinilor vagabonzi din România.

„Modernitatea“ care ucide și tradiția care clădește

Un capitol special al cărții tratează raportul dintre modernitate și tradiție. Lumea întreagă se polarizează în două grupuri masive, între care prăpastia crește tot mai mult. La un pol se situează țările bogate, beneficiare ale celor mai sofisticate descoperiri ale științei și tehnicii, iar la celălalt pol statele sărace, furnizoare de materii prime, mâna de lucru ieftină, de cele mai multe ori foarte competentă, și piață de desfacere pentru toate debușeurile statelor dezvoltate. Această diviziune se transpune și la nivel european. De o parte se situează vestul european, aflat cu multe decenii înaintea estului, sub aspect economic, tehnologic și, în general, sub aspectul nivelului de viață; de cealaltă parte țările foste socialiste, inferioare sub aspectul dezvoltării economice. Acestea devin dependente de cele din prima grupă sub toate aspectele și riscă să fie subjugate de cele dintâi. Un sistem de piață sofisticat face ca să sărăcească o categorie de state tot mai mult, în timp ce altă categorie să se îmbogățească rapid. Produsele lumii occidentale sunt tot mai scumpe, în timp ce ale celei răsăritene tot mai ieftine, deșăbite fizic și moral, datorită diferențelor mari de calitate. Situația aceasta face ca să se producă o adevărată hemoragie de materie cenușie spre polul occidental. Cei mai mulți intelectuali, cercetători și inventatori, într-un cuvânt „crema intelighenției“ răsăritene se îndreaptă spre Occident, contribuind, implicit, la accelerarea progresului tehnologic al acestuia. Mass-media joacă un rol important la diferențierile acestea dintre est și vest. Imperiul informațional occidental invadează piața răsăriteană, oferindu-i acesteia materiale de proastă calitate, de cele mai multe ori tendențioase, care contribuie în mod vizibil la degradarea morală a populației, la scăderea nivelului intelectual, la distragerea atenției de la problemele majore și grave ale societății. Omul răsăritean este

invadat de produse subculturale, menite să-l îndobitocescă, devenind astfel o masă umană ușor de manipulat.

Infuzia masivă de elemente pseudoculturale pe piața răsăriteană, face să submineze valorile tradiționale din țările foste socialiste, pe care comunismul încă nu a reușit să le distrugă. Europa occidentală, a furnizat, în special începând din secolul al XIX-lea, atât Europei Răsăritene, dar și unor țări îndepărtate din Orientul îndepărtat tehnologie sofisticată și soluții tehnice pentru tot felul de domenii, acestea ajutând mult la progresul unor țări precum Japonia, Thailanda și multe altele. Acest proces de influențare a fost îndelungat și el a fost receptat treptat de populațiile din zonele și țările respective. În prezent, atenția se îndreaptă spre Europa răsăriteană, iar influența este rapidă, agresivă, bulversând mentalități, realități materiale și spirituale. Aceasta face să apară o reacție adversă de respingere din partea populațiilor receptoare. Noul este acceptat lent, în paralel cu menținerea valorilor tradiționale indiferent de domeniul de competiție. Tradiționalismul recunoscut al statelor răsăritene face ca noul să nu patrundă, viteza de dezvoltare economică și socială să fie vizibil frânată, iar diferența dintre cei doi poli, în loc să se micșoreze până la dispariție, se adâncește și se mărește tot mai mult. Exemplele practice sunt destul de frecvente în cartea analizată. Așa, bunăoară, un țăran român, care face agricultura pentru subsistență, sărac lipit pământului, nu va avea curajul să contracteze împrumuturi masive pentru a-și achiziționa tehnologie de vârf, nu va avea acces la formele de pregătire profesională în domeniul agricol sau al serviciilor și vă preferă să practice aceleași ocupații multimilenare cu aceleași mijloace tradiționale de producție, ceea ce-l va determina să rămână într-o poziție de stagnare. Aici un rol foarte important trebuie să revină statului, întregii societăți, Europei unite, care să găsească o limbă comună cu țăranul tradițional, fără să-l bruscheze, fără să-l târască spre o țintă străină, impropriu mentalității sale tradiționale. Țăranul tradițional trebuie convins, nu forțat, pentru a deveni din partizan al tradiției adept și fervent susținător al noului, al progresului tehnologic. Reținerea, prudența „analfabetului” în fața noului, a inovației, trebuie înțeleasă ca o formă străveche de înțelepciune ancestrală, care a ajutat aceste populații să supra-viețuiască în istorie, în ciuda vitregiilor prin care au trecut de-a lungul mileniilor. Țăranul român – și nu numai el – este capabil să recepteze noul dacă se convinge de superioritatea acestuia. Dovada incontestabilă o constituie răspândirea radioului, televiziunii și a altor mijloace de informare mass-media până în cele mai îndepărtate cătune din munți. Dacă la început a existat reținere, atitudine de respingere, azi răsună satele de cântece emise de aceste mijloace de transmisie ultramoderne. S-au găsit și timp și disponibilitate pentru ele, dar aceasta nu s-a făcut peste noapte, ci de-a lungul mai multor decenii. Țăranul român a trăit într-un univers rural bazat pe cutume milenare, care priveau toate aspectele vieții, într-un mediu cultural și ideologic specific. Nu trebuie considerată cultura populară inferioară celei occidentale, academice, fiindcă „ceea ce este considerat ca fiind științific într-o epocă, poate deveni o superstiție în urma unei simple descoperiri și viceversa” (p. 69). Între culturi trebuie să se înfiripeze un

permanent dialog bazat pe respect mutual, pe toleranță, înțelegere și cooperare, care să conserve specificitățile fiecăreia. În fața tehnologismului occidental, „Europa răsăriteană aduce o adevărată comoară de experiențe culturale, unice în felul lor. Pe de o parte, aceste experiențe și produsele lor minunate acoperă mai multe secole și sunt de o diversitate și bogăție de teme și forme pe care vestul înclinat spre uniformizare culturală le poate cu greu egala. Pe de altă parte, ele sunt rodul unui spirit creativ în filozofie și artă, inspirate spontan și direct de natură!” (p. 70). „Un efort comun, care ar facilita tuturor accesul la ceea ce au mai bun experiențele culturale ale partenerilor, ar face poate să răsară noi forme de creativitate, ca fruct al dezvoltării. Prin acest proces, dialogul ar da poate naștere unor norme și valori cu aplicativitate universală liber consimțite și înțelese (p. 70). Cosmopolitismul multor cetățeni din Europa răsăriteană, dorința lor de a imita tot ceea ce vine din Occident, constituie un pericol cu bătaie lungă. Aceștia „vor să-și vândă sufletul pentru ceva „devize“. Ei ar face bine să se gândească la inconștiența gestului lor, pentru a nu fi goparii propriei lor istorii“ (p. 71).

Valori fundamentale: „Europa creștină“ și „Europa socială“

Un pericol cu consecințe nebănuite încă îl constituie faptul că Parlamentul European nu dorește să se menționeze în viitoarea Constituție europeană specificul creștin al culturii și mentalităților europene. Această tentativă de despiritualizare, de desacralizare a continentului este un adevărat atentat la însăși identitatea lui și este fără precedent. Nici chiar Enver Hodja nu a putut să dezradacineze cu forța sentimentul religios din sufletul albanezilor, în ciuda tuturor manevrelor oficiale. Este lăudabil azi să se respecte minoritățile și toate valorile lor, dar aceasta nu trebuie să includă terfelirea celor mai de seamă valori ale majorității populației. Or, creștinismul este numitorul comun al acestor populații și popoare care trăiesc de la Atlantic la Vladivostok. Creștinismul și-a pus profund amprentele asupra spiritualității europene timp de două milenii și europenii nu au dreptul, în fața generațiilor trecute și viitoare, să distrugă această comoară spirituală, în ciuda tuturor greșelilor și abuzurilor care i se impută creștinismului în anumite momente din istoria sa bimilenară.

Europa ce se clădește acum ca stat federal nu trebuie să-și impună să realizeze o singură limbă, o singură religie, o singură formă de cultură. Ar fi o mare greșeală și o mare pierdere. Frumusețea Europei viitoare constă tocmai în cultivarea diverselor forme ale culturilor populare și naționale. Cultura Europei viitoare trebuie să fie o adevărată simfonie de culturi naționale. „Fără rădăcini nu există creștere, nici vecinătate, nici altoi“ (p. 72). O cultură omogenă, care să excludă diversitatea, ar însemna o adevărată sinucidere a spiritualității europene. Folclorul trebuie să fie respectat și cultivat cu toate eforturile, fiindcă prin el națiunile se regăsesc, se exprimă și se dezvoltă spiritual. Integrarea europeană nu trebuie să însemne, de asemenea, nici înăbușirea limbilor naționale, indiferent cât de larg ar fi teritoriul utilizării lor. Folosirea unei singure limbi ca mijloc unic de relație între cetățeni ar duce la pierderea unor valori spirituale

incomensurabile și ireparabile. Clădirea Europei viitoare trebuie să se bazeze doar pe dorința de a trăi împreună a statelor componente, o entitate formată din mai multe entități, o unitate în diversitate. „Supraviețuirea culturilor și tradițiilor populare este singura șansă de supraviețuire a Europei noastre comune“ (p. 73). Etnosul, familia și persoana sunt mai mult decât creații omenești; ele au o părțică de har, de dumnezeire în ele, au o menire, de care, la judecata de apoi vor da seama popoarele.

O zestre de valoare imensă a Europei și a Lumii de azi este cibernetica, al cărei creator este un român mehedintean, Ștefan Odobleja, căruia Dl. Prof. Dessart îi cunoaște dosarul și drama vieții. Cibernetica stă la baza tuturor creațiilor din domeniul informaticii, la baza legăturii rapide dintre oameni și popoare. Iată că prin Odobleja intrăm încă o dată în circuitul valorilor de vârf ale culturii universale.

Un domeniu în care va trebui să se intervină masiv va fi acela a dreptului european, mai bine-zis raportarea normelor etico-juridice din noul cod legislativ la un sistem axiologic, la un summum de valori juridice tradiționale, acceptate în unanimitate de mase mari de oameni. La alcătuirea viitorului cod de legi european, Dl. Dessart propune a se avea în vedere câteva principii de maximă importanță. Legislația europeană să tindă a adapta societatea, lumea la individ, la necesitățile lui vitale; principii de ordin umanist să călăuzească pe legiuitor; generalizarea democratizării în toate ramurile vieții și activității umane; oamenii implicați în procesele de muncă să-și asume responsabilitatea față de condițiile de muncă; accesul la învățătură; promovarea unor practici ecologice eficiente, menite să asigure individului în special și societății în general un mediu ambiant sănătos; o organizare de tip federativ între state, astfel că relațiile dintre ele să fie bazate pe egalitate, respect reciproc; limitarea armamentului în general și suprimarea unor arme cu grad ridicat de pericolozitate; instituirea unei instanțe de pace internaționale, care să reglementeze conflictele dintre state, evitându-se astfel recurgerea la forță și la „argumentele“ armate; refuzul unilateralismului; instituirea unei instanțe internaționale, care să reglementeze chestiuni de drept internațional privind spațiul, marea, bioetica, etica medicală etc., fără a lăsa doar o singură țară să decidă în această privință. Acestea și altele sunt propunerile Dlui. Prof. Dessart. Ele sunt gândite cu obiectivitate și cu grijă pentru ziua de mâine, dar câți sunt dispuși să le ia în seamă? Autorul propune un lucru interesant; să nu se mai socotească progresul tehnologic ca etalon al progresului societății, ci să se instituie alte criterii axiologice pentru determinarea gradului de progres propriu-zis, cum ar fi cele de ordin etic, umanist, socio-cultural. Cuceririle spațiale, manipularile genetice să nu mai fie apanajul unei elite restrânse a societății, ci în astfel de probleme majore să hotărască întreaga societate și tot ea să controleze aceste manifestări.

Construirea viitorului să se bazeze pe speranța de viață, de bine și de fericire, și nu pe violență, exploatarea individului și popoarelor; pe foamete și analfabetism. Viața individului este efemeră; tocmai de aceea individul se lasă asimilat de societate și-și prelungeste existența prin existența societății. De aici rezultă interesul vital al individului pentru crearea unui viitor fericit și stabil pen-

tru societatea din care face parte. Crearea viitorului este o responsabilitate a fiecăruia în parte și a tuturor laolaltă. Lupta pentru pace și pentru evitarea catastrofelor și a autodistrugerii trebuie să constituie crezul omului din toate timpurile și din toate locurile de azi înainte. Creația tehnologică trebuie să fie subordonată unor principii etico-juridico-politice. Conformismul este socotit de autor o formă de demisie, de evadare din realitate, o formă de dezinteres și de lașitate. „Uniformizarea nocivă a imperiului mediatic mondial este un exemplu al voinței de a dezintegra spiritualității, civilizației multisekulare, națiuni istorice și chiar simpla voință umană liberă“ (p. 81). „Terorismul mediatic al statelor puternice face să se promoveze produse, ideologii politice, aberații, de ordin moral, pseudo-religii de substituție, metisajul cultural (promovarea culturii unei țări în detrimentul altor culturi, care, cu timpul, în astfel de condiții neprielnice, dispar) etc.

Țările est-europene și cele din spațiul ex-sovietic înțeleg eronat libertatea și democrația. Acestea s-ar reduce la libertatea modei, apariția unor marginalizați sociali și sexuali, apariția unor publicații pornografice, folosirea drogurilor, diverselor forme de sub-cultură, hard-rock și altele de genul acesta. O astfel de înțelegere este puerilă și se bazează pe lipsa unei educații civice și religioase corespunzătoare. Este dureros când jertfa unor oameni aduce urmașilor doar Coca-cola, și nu demnitate națională și umană!

DI. Dessart scoate în evidență lipsa de obiectivitate a presei occidentale în momente cruciale pentru unele state mici din spațiul est european. Pe vremea când în Moldova erau manifestații eroice pentru afirmarea limbii și culturii române, presa occidentală prezenta niște banalități. O atitudine fermă și fără echivoc ia autorul și față de tendințele revizioniste ale unor state precum Ungaria, care „sub toate regimurile care s-au succedat a reînviat, în mod regulat, scopuri pan-magiare împotriva României“ (p. 85). El nu acordă o importanță deosebită frontierelor de stat naționale, care împart Europa; acestea sunt recente, bazate pe jocul puterilor și speculațiile diplomaților. Aceste frontiere trebuie să se „topească“ în momentul înglobării statelor respective în marele stat european.

„Chestiunea românească“

DI. Prof. Dessart nu uită nici un moment de problemele românești, pe care le cunoaște suficient de bine și militează pentru soluționarea lor. Vede cu îngrijorare cum lumea științifică și culturală românească nu este ajutată să se integreze în circuitul universal de valori, fiind amenințată cu marginalizarea. Opinia mondială tinde să nu recunoască ori să treacă sub tăcere meritele incontestabile ale românilor la cultura și civilizația mondială, la progresul unor domenii precum medicina, cibernetica, literatura, istoria, artele plastice, științele naturale și ecologice, pedagogia etc. Solidaritatea și simpatia față de români de după revoluție a fost de scurtă durată și ea a fost înlocuită repede cu convingerea că e vorba de un popor minor, nesemnificativ valoric. Autorul spune fără echivoc: „Eu nu cred că oricine are lecții de dat poporului român, care, în ciuda întâmplărilor unei foarte sumbre epoci, a reușit să-și salvgardeze potențialul său cultural și științific național și, care, în plus, și-a păstrat speranța în zile mai bune. Această speranță a susținut poporul român și a permis declanșarea procesului

mântuirii naționale“ (p. 86). În spirit democratic, poporul român trebuie lăsat să-și creeze propriul său model de dezvoltare, adaptat condițiilor specifice naturale și spirituale, conform propriei inspirații și propriei voințe, să nu mai fie considerat un popor retardat sau incapabil de a recepta progresul, ci să fie tratat cu tot respectul cuvenit, pe picior de egalitate.

Autorul abordează problema foarte vehiculată în ultima vreme și în anumite medii de la noi: aceea a federalizării României. Analizează diferite modele, cele din Elveția, Spania, Jugoslavia etc. și ajunge la concluzia că istoria acelor state este diferită de istoria românească: „un cetățean român, oricare ar fi originile lui culturale, etnice și religioase, este pretutindeni la el acasă, în România! Dacă începem să considerăm că România nu este decât însumarea unor mici părți cusute una de alta, unde un cetățean dintr-o regiune este străin în altă regiune, acesta este începutul sfârșitului!“ (p. 87). Și analiza se încheie cu o concluzie fără echivoc: „Federalismul pe baze teritoriale? Un singur răspuns: nicio-dată!“ (p. 87).

Un capitol special este dedicat alegerilor din România, procentelor, reprezentativității în parlament și guvern. „Oamenii trebuie să învețe a gândi prin ei înșiși și să găsească între ei, românii, soluții românești la probleme românești. Ajutorul și solidaritatea străinilor sunt un lucru bun, dar amestecul este altceva!“. Atenția se îndreaptă și spre valurile de „refugiați politici români“. E vorba de acei emigranți, care se declară în Occident persecutați politici și cer azil politic acolo. Realitatea infirmă asemenea afirmații. Ele sunt adevărate escrocherii atât față de statele occidentale-gazde, cât și față de România.

Analiza se încheie cu o afirmație cu valoare de axiomă: „După revoluția națională trebuie să urmeze deșteptarea României, pentru a evita orice confisurare a continuității naționale, indiferent de origine și definiție“ (p. 92).

Un panegiric dedicat sculptorului Andrei Ostap din Republica Moldova încheie lucrarea Dlui academician Francis Dessart. O scurtă biobibliografie necesară ni-l face mai cunoscut și mai apropiat pe autor. Sunt grupate apoi o serie de referințe la personalitatea și opera Domnului Dessart semnate de personalități din diferite țări. Cartea se încheie cu postfața Dlui. Artur Silvestri, în care se face atât prezentarea autorului, cât și a cărții și filozofiei lui. Citind-o, admirația față de Dl. Dessart crește simțitor, fiindcă înțelegi încă o dată (deși, lectura cărții confirmase aceasta cu prisosință) că te afli în fața unei personalități de elită a intelectualității europene, în fața unui adevărat patriot european, care analizează realitățile actuale pentru a extrage învațătura de viitor, un om de bine, care evită să se situeze de partea celui mai tare, ci preferă partea celui care are dreptate, un om care visează Europa de mâine ca o „țară“ de sine stătătoare, în care diversitatea să-i dea culoare și unitate, o Europă sigură pe destinele ei, ci nu un cobai de experiențe pentru puteri transatlantice. Dl. Dessart se înscrie în rândul prietenilor adevărați ai României și ai poporului român, un prieten, care devine adevărat avocat al cauzei românești, atunci când necesitățile o impun.

Reconquista este o carte care face cinste autorului, editorului și intelectualității europene.

ADDENDA

„Reconquista“, o carte care obligă

1. A doua zi, după Polybios

„Reconquista / Eseuri și studii de geopolitică spirituală europeană“ (Ed. Carpathia Press – 2005), cartea Prof. Dr. Francis Dessart, readuce în actualitate „Marele Complot“ din cadrul conspirației mondiale și mondializante, „un complot împotriva Europei popoarelor și a identităților culturale“.

„Reconquista“, o carte vie, fremătătoare, o carte care conturează judecăți de valoare și, tocmai de aceea, obligă la meditație, deschide polemici aidoma semințelor care deschid/desfac răsaturile unor plante miraculoase. Obiectivă pâna la subiectivism (apanajul deja consacrat al elitismului) și subiectivă până la obiectivism (consecința încolonării în timp), cartea domnului Prof. Dr. Francis Dessart înseamnă, desigur, grăunțele de lumină cu care poți cerceta în adâncurile propriei ființe, în adâncurile deja adumbrite de istorie, de civilizație și de obturarea tuturor capacităților metafizice în favoarea comodităților care poartă numele de civilizație.

Citind „Reconquista“, tulburatoarea carte a unui gânditor belgian, îmi regăsesc propriile înstrăinări. Și mă înspăimânt.

Copleșitor prin erudiție și prin finețea spiritului de observație, Francis Dessart avertizează, într-o Europă apatică și înstrăinată, într-un teritoriu spiritual lipsit de memorie (deși tălpile tuturor calcă numai pe mărturii), asupra pericolelor la care ne expune, deja, „o dictatură cosmopolită, condusă de Marea Finanță, ce nu cunoaște nici lege, nici patrie“ și care desacralizează societatea omenească cu o înfricoșătoare tenacitate. O dictatură (în egală măsură laică și religioasă) căreia nu i se mai opun decât metaforele, o metaforă fiind, în fond, și scriitorul și cineastul Theo van Gogh, nepotul ilustrului pictor, asasinat la Amsterdam, în 2 noiembrie 2004, de întunerul violent al contemporaneității, scriitorul și cineastul iluminat căruia îi și este dedicată „Reconquista“.

Europa actuală, „atlantizată“ (deci, depersonalizată) spre apus și naiv, primitiv spiritualizată spre răsărit, se abandonează, cu bună voia subconștientului, unui timp mecanic (un fel de lespede grea prin care abia mai răzbat firele unor misticisme cu rădăcini creștine). Timpul creștin, idealizat de autor în cadența lui ortodoxă, dar impus, totuși, peste voința lui Iisus Hristos, agonizează în manipulări instituționale, granița dintre religie și politicologie fiind din ce în ce mai subțire, aidoma unei pânze de păianjen trasă difuz în calea luminii. Iar erudiții acestei Europe (erudiți, pentru că au dispărut înțelepții, vestitorii lui IOAN, Tatăl Ceresc), rătăcind mereu între religie și politică, risipesc colburi de aur peste pânda difuză, semn ca vechii egipteni aveau dreptate atunci când concluzionau că omenirea pierde în metafizic exact atât cât câștigă în civilizație. Din păcate, nici erudiții nu mai constientizează golirea de metafizic și comit, la rândul lor, o uriașă manipulare, subordonată cultivării propriului mit și soldată cu confuzia care face ca poporul să „nu mai știe unde să pună nici mâna, nici piciorul“, cum nota, cândva, Confucius. Dar Confucius a fost, la rândul sau, un superficial adept al

armoniei, un fanatic al potrivirii cuvintelor cu lucrurile, care nu l-a mai urmat pe Lao-Tse (Lieh-Tzu, cum îl numesc „atlanzii”) lângă „Coloana Cerului” pentru a deveni „ctisti”, adică oameni care nu cunosc „tristețea și du-rerea”, Paradesha sau Airyana Vaejo-Vaija existând în afara timpului, într-o sacralitate în care timpul încă nu se substituise văzduhului, în trinitatea Cer-Pământ-Văzduh (An-Ki-Ira). Confucius doar deschide poarta zilei a doua, ziua de după legile stabilite de bărbății cei mai integri, „în orașul arbore... lângă râul cu apă”, când se constituie formulele asociative care-l consacără pe om drept dumnezeu, „pentru că la ei era socotit cel mai de temut și cel mai puternic acela care avea cei mai mulți oameni care-l cinsteau și care i se supuneau” (Polybios, Istoria, I, II, 17). Urcarea omului în cer înseamna, în fond, primul „mare complot”, favorizat de însăși natura umană, pentru că, deși se crede cel mai iscusit, „dintre toate viețuitoarele, omul... este cel mai ușor de înșelat” (Polybios, V, 75). Iar conspirația, îndelung și periodic repetată și revigorată, începe cu împărțirea fiilor Tatălui Ceresc în moștenitori (cler) și gloată (laici), cea mai recentă mare schismă producându-se prin secolul al III-lea e.n., iarăși peste voința lui Iisus Hristos, fiul Cerului și al Fântânii (Maria, adică Ira reînviată, deci Văzduhul materializat Fântână).

Încă de la începuturi, Europa (“pământul de sub ursă” sau Varâha) a consacrat un singur neam (hyperboreii, „la race nordic”), cu o datină-lege comună și cu un unic Tată (Unul, Cel Ceresc), despre care au vestit și Anu, și Apollo, și Iisus Hristos, Cel vestit, la rândul Lui, inclusiv prin nume și prin ursirea sacrificării (Stavros), de Sybilla Zarandina din Eritreea, cu aproape două veacuri înainte de Naștere.

Abia prin anul 3.800 î.e.n., când ploaia a dominat „Calea Destinului” („când marea atinge însuși cerul, / când inunda pământul, când aerul e de gheață” – cf. „Hynduljoth, 44), s-au răsfirat triburile pe „Căile Soarelui”, iar efectul de Turn Babel a prins consistență, dialectele transformându-se în limbi, iar frățiile în neamuri, în seminții. Iar amintirea fiecărui „bărbat integru” a fost urcată pe cer, fixată pe cer în locurile în care se va sprijini scara pe fuscii căreia se vor cățăra, mileniu după mileniu, generații întregi de conspiratori: preoți, politicieni, filosofi, artiști. Prin zeificarea oamenilor, Europa a încetat să mai fie țara-continent a unor oameni care, „netulburați de vreo grijă, trăiau asemeni cu zeei, / Nu cunoșteau suferința ori truda și nici bătrânețea / Nu-i doboră, ci de-a pururi cu zdravene mâini și picioare / Se veseleau în petreceri, feriți de orice amaruri. / Moartea ușoară ca somnu-i primea și averile toate / Ei stăpâneau, căci pământul cel rodnic din propria-i voie / Fructe dădea din belșug, pașnici trăiau și în tihnă, / Roadele își împărțeau cu cei deopotrivă de vrednici” (Hesiod, Munci și zile, 62).

2.0 reconstrucție imperială?

Europa nu-și mai cunoaște rădăcinile. Îi lipsește memoria, deși tălpile europenilor pășesc numai pe mărturii. Identitățile popoarelor sunt, în fond, înstrăinări. Trepte spre noi înstrăinări. În aceste condiții, „surditatea amorfă sau expectativa pot permite orice stăpânire mondializării” (Dessart, Reconquista, 11).

De-a lungul vremii, gânditorii au avertizat asupra pericolelor care pândesc o Europă unită. De pildă, teoreticianul socialist german „Otto Strasser vroia să preconizeze o federație europeană, o Europă solidară, pașnică și în care fiecare

țară să-și păstreze propria administrație, propriile obiceiuri și religii“ (Dessart, 11). „Suntem popoare prea vechi și prea individualizate pentru ca vreo altă formulă să fie realizabilă și realistă“, scria, în 1966, dr. Otto Strasser în cartea „Frontul negru contra lui Hitler“, fără să știe sau refuzând să știe că vehicula, de fapt, un program de federalizare rezulta din jurnalul diplomatului italian Farinacci, atașat cultural la Berlin, în care se relatează următoarele „dileme“:

„Chiar dacă vom pierde războiul, experiența noastră nu va fi în zadar. Lumea merge spre socialism, abandonând definitiv plutocrația, bisericile și regii. Este vorba de crearea unei noi ordini europene.

Acțiunea noastră are în vedere reforme sociale: suprimarea, pe cale pașnică, a vechilor clase conducătoare, instruirea și educarea civică a clasei muncitoare. Cu toate acestea, noi ne distingem radical de Internaționala a III-a și de obiectivele ei, deoarece ne opunem internaționalismului distrugător, urmărind să punem în valoare caracterele naționale ale fiecărui popor.

Oare cum am putea face să suprimăm frontierele naționale, păstrând, în același timp, tradițiile, cultura și arta popoarelor europene, care se deosebesc atât de profund? Misiunea noastră este de a realiza o uniune a Europei într-un organism supranațional unic, în ciuda suprimării frontierelor vamale, deoarece unitatea politică a Europei nu poate fi decât rezultanta uniunii sale economice.

Bineînțeles că va trebui exercitat un control superior asupra economiilor naționale, dar el nu va avea alt scop decât evitarea concurenței sterile și a supraproducției. În continuare, vom avea organisme politice pe o baza federală. Se pot prevedea, deja, șapte federații politice: 1. Peninsula Iberică; 2. Franța și Belgia; 3. Germania, Danemarca, Polonia, Statele Baltice, Slovacia, Boemia-Moravia și Elveția; 4. Italia, Croația, Serbia, Albania și Grecia; 5. Insulele Britanice; 6. Suedia, Norvegia, Finlanda și Islanda; 7. Ungaria, România, Bulgaria, Ucraina, Crimeea și Bielorusia.

Aceste șapte federații se vor grupa, mai târziu, în trei subfederații: 1. Peninsula Iberică, Franța, Belgia, Italia, Grecia, Anglia; 2. Germania și Scandinavia; 3. Balcanii orientali. Atunci când continentul va ajunge la această etapă, autonomiile locale fiind, în continuare, menținute și atunci când se va întocmi un plan comun de cooperare în Africa, unirea politică a Europei va fi, practic, dobândită“.

3. Marketing pentru idoli

Fară veste, în fața ochilor îmi freamată câteva cuvinte din jurnalul lui Ciprian Porumbescu. Scria tulburătorul muzician român, la Cernăuți, în primăvara anului 1876: „Dumnezeule, ce sacrilegiu! Deja ați început să transformați arta într-o afacere!“.

Sacrilegiul începuse hăt, cu milenii în urmă, odată cu ridicarea primei pietre și cu aruncarea ei în fruntea unei ființe umane. Acum, în tinerețea Porumbescului, arta era hărțuită și așezată pe grătarele consumismului pentru a deveni surogatul cu care se vor nutri generațiile viitoare. Sacrilegiul începuse cu cultul oamenilor vii (marketing pentru idoli), cult întreținut chiar și de cei mai luminați gânditori. Sacrilegiul începuse odată cu scrierea cărților, cărțile fiind, în definitiv, niște vanități ale sufletului, ale sufletului care renunță la meditație pentru a

se expune și impune drept model, drept tipar pentru toate sufletele care vor fi condamnate la viață în mileniile care vor urma. Chiar și în întuneric, adică în spațiul pseudo-spiritualizant est-european al obiceiurilor și al tradițiilor prin care se mimează datina-lege, supraviețuiește agresiv modelul vanitos al omului viu. Domnul Prof. Dr. Francis Dessart se înșeală atunci când vede în estul european o identitate spirituală europeană. Nici aici nu mai există identități spirituale și spiritualizante, ci doar un bigotism agresiv, un misticism vulgar și credul, din care toate învățăturile lui Iisus Hristos au fost îmbrâncite. Aici e un teritoriu primitiv al mondialismului, o făloșenie a clipei absolut nejustificată și o sărăcie interioară mai profundă decât sărăcia de zi cu zi. Dar și aici, și dincolo, adevărurile sunt artificioase, impuse și consumate de-a gata, oamenii preferând convenirile, lustrul pseudo-spiritual cu care personalitățile se impun în istorie. Înălăuntrul nu mai caută nimeni. Viețuim. Doar viețuim, fără să mai avem aleantul celei de-a doua nașteri, ce-a definitivă.

Între timp, truțiile, în glorioasa lor complexitate, pregătesc o nouă ordine mondială. Ar urma o monstrozitate, un timp-monstrozitate, ar urma deșertăciunea deșertaciunilor.

Ei, și?

Ion Drăgușanul

Recuperarea ethnos-ului

Sunt muzicolog și am preocupări pentru etnologie. O bănuială sumbră mă popula, anume că mă dedic unei cauze pierdute, că valorile profunde ale spiritualității populare, legate de identitatea de sine a popoarelor, sunt aproape de finalul istoric.

O Europă grăbită să îi ajungă pe americani în eficiență privind deșertificarea Pământului și a sufletului omenirii nu are timp pentru „individualitate“, amănunte și nuanțe deși, după expresia lui Spinoza, „amănuntul îl marturisește pe Dumnezeu“.

Iată însă că mai există conștiințe creatoare care au ca scop declanșarea sirenelor de avertizare! Prof. Dr. Francis Dessart este una dintre acestea, iar „Reconquista, eseuri și studii de geopolitică europeană“ este una dintre lucrările la care mă refer.

Regret însă că ea nu face decât să ne adâncească tristețea, căci nu știu în ce măsură soluțiile propuse de autor sunt viabile și mă întreb dacă nu rămânem din ce în ce mai mult vocile care strigă în pustiu. Forța de corupție a subculturii americane, întreținută de fast și de tentații pecuniare, este irezistibilă, devine criteriu universal de valoare. Ea nu cere efort, încordare, autodepășire de sine ci doar conformism și abandonare; nu are nimic valoric și nimic spiritual, dar, prin concursuri, OSCAR-uri și alte bănoase tentații de imagine, face ierarhii în non-cultură. Deruta este maximă. Cine să i se opună? Și cum? De cultura națională (și cu deosebire de cultura populară) cine se mai ocupă astăzi cu succes? „Arhetipul Călugărilor Sciți“, o încercare merituoasă, este un model pe care, un alt cercetător, important, Artur Silvestri și-l impune sieși, dar este semnificativ și

pentru noi deoarece se preocupă de recuperarea unor valori locale cu semnificație general-umană; este, însă, o cercetare singulară.

Cred că soluția privind revoluția spirituală europeană propusă în „Reconquista” că „Revoluție mentală și o redresare a adevăratei Europe” este o problemă de conștiință individuală. Prietenul meu, dr. Ioan Murariu, crede că este o problemă de disoluție a instituțiilor naționale, eu însă cred în continuare că rezistența la agresiunea subculturii este o problemă de conștiință creatoare.

Rezistența la deșertificarea spirituală este în noi; trebuie să fie în noi. Când orice creator autentic își va impune sieși refuzul la prostituare, cultura va înregistra rapid o stratificare, pe de o parte în falia cea subțire și eterică, iar pe de altă parte în mormanul cel masiv și noroios, teluric.

Arta se va segrega în sine, de sine și se va impune, deși... subțire și găurit ca și ozonul planetei.

Înțeleg frustrarea lui Ioan Kaleve, un cercetător, din păcate prea puțin cunoscut, autorul unui masiv poem de sertar etnocentric și eurocentric, complet ignorat, dar eu cred că în Europa și în lume sunt încă mulți dintre cei care s-ar uni sub acest steag al etnocentrismului și eurocentrismului, căci așa cum nu ne putem lipsi de stratul de ozon, așa nu ne vom putea lipsi nici de arta cea autentică, centrată pe „spiritul locului”, pe valorile lui.

Prof. Univ. Dr. Dumitru Jompan

Deruta Europeană și expresia ei

a) Disperarea existențială

„Deșertificarea spirituală a omenirii”, expresia prietenului Dumitru Jompan mă cutremură. Noi nu analizăm teoretic, noi trăim o asemenea stare. La margini de Imperiu, pradă tuturor conquistadorilor economici și agenților „crimei economice”, spre cine să privim? La ce să sperăm? Disoluția instituțiilor naționale prin „deșertificarea spirituală” de conștiința valorilor ne condamnă și ne oferă disperării.

Faptul că în Europa mai existe conștiințe îngrijorate de această „gaură în ozonul spiritualității”, cum spune dr. D. Jompan, ne dă o consolare, dar o consolare firavă.

Ar trebui ca studiul lui Francis Dessart („Reconquista”) să mă remotezeze la luptă și rezistență. Eu sunt însă „în rezistență” de 40 de ani. Sunt obosit motivațional. Sunt un exilat chiar la mine în țară. Cum mă pot apăra de adaosul ideologic, sporitor de confuzie, altfel decât analizând izvoarele epistemice ale ideologiilor, dincolo de Ricoeur, Foucault, Habermas ș.a.? Am făcut acest lucru, dar cui folosește? Cine are timp pentru aceasta? Cine dă doi bani pe o strădanie de acest tip, când Academia, Uniunea Scriitorilor ș.a. se macină în sine inapte pentru mesaje nonconforme? „O dictatură cosmopolită, condusă de marea finanță ce nu cunoaște nici lege nici patrie” nu este interesată de uniunea individualităților ci de anularea identităților.

Este posibil ca autorul să aibă dreptate în privința agresiunii occidentale asupra Iugoslaviei, Irakului, Afganistanului, Europei de est, cât și în ceea ce privește „amenințarea Rusiei pentru a o împiedica să-și ocupe locul firesc pe tabla de

șah a omenirii“, numai că el omite însăși decăderea internă gravă la care aceste națiuni au ajuns sub jugul dictatorilor. Autorul omite că „persecutarea generalizată a gândirii în lume“ adusă de mediocritatea americanilor, model de „non-cultură“ era deja cu prisosință cultivată de dictaturile locale; este o dramă a omenirii în sine, a speciei depravate prin agresiunea non-culturii instituționalizate, consistent retribuite.

Însă toată cazuistica pertinentă menționată în lucrare este motivată pătimăș de către dr. Francis Dessart, căci cele 940 000 salve cu uraniu (trase în Iugoslavia) și cele 270 tone de reziduuri toxice nucleare aduse în Kosovo, nu sunt opera exclusivă a americanilor. Am zice că mai degrabă ei sunt victimele concertării de la Viena, Berlin și Paris. O gloată de manipulați conduși de homosexuali sunt numai americanii? Noi ce suntem? Europeanii de ce nu s-au cutremurat de bombardamentul asupra copiilor Belgradului, în ziua de Paști? Țapul bovin de la București de ce a zis că această crimă tehnologică este o intervenție „legitimă și necesară“?

b) Soluția pozitivă?

Desigur, lucrarea recenzată nu se dorește ea însăși un adaos ideologic; ea propune soluții. Care sunt acestea? Sunt două: 1. „Speranța de libertate a lumii va veni din Rusia“ 2. Lupta francofonă este deci indispensabilă pentru supraviețuirea demnității umane“.

c) Unele obiecții

1. Inertă și amorțită, Rusia este azi capabilă de inițiativă istorică civilizatoare? Să nu vadă autorul citat că numai în secolul XX Rusia i-a vândut de trei ori pe sârbi? Cine mai poate crede că Rusia este astăzi capabilă să mai aducă libertatea? Ce altceva fu ea pentru sârbi decât o nua de salcie în mâna celui care caută sprijin?

2. Franța este astăzi capabilă de inițiativă istorică? Ea nu exportă expansionism, ca și „big brother“? Și nu este vinovată față de Europa pentru aplicarea planurilor revanșiste în Iugoslavia?

„Crima economică împotriva omenirii“ (Fr. Dessart) nu este adusă la noi de către americani, căci nu ei ne-au jefuit petrolul, cimentul, aluminiul, cuprul, aurul, uzinele, fondul forestier și cel funciar retezându-ne orice șansă, lichidându-ne viitorul autonom, corupând clica politică română. Cine poate astăzi crede că Europa Occidentală este capabilă de altceva? Pentru România, în momentul de față, alianța cu Anglia și SUA ar putea părea chiar o speranță de a ne face capabili să ne apărăm de agresiunea economică fără precedent...

Amără concluzie, dar testabilă...

Din păcate, inițiative recuperatorii ca aceea dezvoltată de Artur Silvestri („Arhetipul Călugărilor Sciți“) au slabe șanse. Ceea ce astăzi se numește „Curentul Principal al Educației“ curriculare nu are timp și nici resurse de a zăbovi asupra unor inițiative de acest fel. Urmare: chaosul tăcerii ne va înghiți curând...

Am sentimentul dramatic că scriu într-o limbă moartă deja...

Conf. Univ. Dr. Ion Murariu

Drama contemporană: „Coca-Cola ca mod de viață“

În aglomerația, de tip românesc în holul politic local, referitoare la relații-ile României cu restul Europei, un om de cultură, european prin origine, opțiuni și limbă, prof. Dr. Francis Dessart prin culegerea de texte cu „paratext“ sub denumirea de „Reconquista“, apărută la Editura „Carpathia Press“, București – 2005, ne aduce puțină luciditate și ne îndeamnă la reflecție raportată la noul areal internațional.

Reprezentant al unei culturi solide care a marcat mulți ani viața mai multor generații, autorul are nostalgia și curajul de a rezista valului american și universalist prin cultură și informație, pur și simplu. Atent și dornic de viață, profesorul privește mondializarea ca un act de complot împotriva identității culturale a popoarelor din Europa.

În visurile noastre românești privim integrarea europeană ca pe un act de multiple avantaje, dar dincolo de iluzii este adevărul, adevărul care ne spulberă personalitatea. Până la urmă, S.U.A. sunt un model de non – cultură, iar comunitatea europeană – un model de birocrație, de jocuri politice virtuale și pasivitate în fața forței banului. Când se vorbește despre pace, în mijlocul Europei este război, când se vorbește despre viitor, valorile sunt diluate de false tratate internaționale. Se ivește la orizont dezintegrarea și privim neputincioși, iar mișcările informației și ale capitalului, a interesele marilor companii, ale traficantilor de droguri și medicamente ca și erorile din societatea civilă pe nedrept numită „deschisă“, uneori ne pulverizează, fără a avea în cultură sau religie un punct de sprijin.

Provenind dintr-un mediu catolic, autorul caută evadarea în mediul ortodox, dar căruia îi găsește slăbiciuni și rămânerea în urmă, deși se pare că adevărurile creștine par a fi soluția pentru toți.

„Un fenomen cum este hipercentralizarea puterilor la Vatican este contrar Evangheliei. Ea contrazice faptul istoric al învierii lui Hristos: nu poate exista un vicar a lui Hristos, din moment ce Hristos este viu și ca atare este șeful, capul Bisericii, care reprezintă trupul său mistic ...“ – scrie autorul.

În toleranță, înțelegă greșit, ca în ziua de azi, profesorul Dessart vede o nouă dictatură: „Victimele de ieri devin călăi sub privirea indiferentă a gânditorilor fără minte“ și este citat Big Brother: „sclavia este libertate“....

Viitorul Europei balansează între minciună și redefinire, ceva nesigur, structuri care se caută, acolo unde noi vedem modele: „orice duet devine duel“ ...

Profesorul observă: „unii sunt vinovați pentru că au avut dreptate primii“. Poate este adevărat într-o lume a birocrației, unde tratatul are prioritate înaintea esenței naționale, iar manipularea este numită strategie...

Europa este afectată de poluare, iar războiul din fosta Iugoslavie a lăsat un mediu tulbure, unde radiațiile cu uraniu însărăcit sau carburanții avioanelor americane au pătat cerul și umbra păsării pe frunza de arțar: Un raport al „Fundației Franz Weber“ precizează că un pământ poluat și pustiit pentru secole sau chiar milenii, este o dramă nu doar pentru un popor, dar și pentru toți pământeni și pentru generațiile care vor veni. În același sens, se face o comparație între „genocid și ecocid“

Dintr-un anumit punct de vedere, autorul ne atrage atenția ca prea adesea uităm viața, nu mai avem respect pentru viață, pentru tot ce este viu, pentru cultură, pentru credința celuiilalt, pentru spiritualitate, citând un adevăr din Khalil Gibran: „Ai grijă ca libertatea fără limite să nu devină ea însăși limita unei mari libertăți ...“, așa cum de altfel avertizează și Apostolul Pavel în cartea către Galateni.

Până și animalele sunt privite altfel în Europa; iată, deci, că dincolo de greșelile noastre, de lecțiile pe care le așteptam de altundeva, adevărurile vin din natura plină de forță a Estului ...

Acolo unde țările din est au așteptat ca valorile din vest să se transfere spre noi, în locul prosperității am descoperit Coca – Cola ca mod de viață, iar democrația ca esență este eludată, parcă intenționat: „Democrația este o stare de spirit care implică mai mult decât imitarea prostească a unor modele străine, chiar dacă acestea sunt convenabile pentru popoarele respective“. De aici – și atenționările multiple.

La finalul cărții, omul de cultură Artur Silvestri face un portret spiritual al autorului ca persoană integratoare între națiuni, culturi și valori, ca un profesor al „viului“, al trăitului, deschis mediilor diverse, de la cultura chineză la cea africană sau geto – dacică. Între teorii moarte, se pare că a fi un maestru al vieții în sine este o calitate care merită apreciată și pe care trebuie să o asimilăm. Probabil că peste zece ani sau ceva mai mult, ne vom aduce aminte de acest discurs al profesorului Dessart, dar abia după ce ne-a trecut beția în stil european, dacă nu vom avea memoria afectată de șocul universalismului.

„Singurul demers pe care am fi în drept să-l facem moralmente ar fi să atragem atenția Europei de Est asupra greșelilor comise de Occident., pentru a nu le imita, precum și a situațiilor rele de la noi împotriva cărora ne ridicăm...”

Profesorul ne cheamă la tradiția activă însușită a spiritului Europei, iar România poate accepta chemarea pentru că are vocația nădejii ...

Poate că am pricepe mult mai bine disertația autorului dacă am reflecta puțin la cartea „Daniel“ din Biblie, acolo unde tiparul neputinței unei civilizații este plastic revelată în statuia imensă pe care o visează împăratul, o statuie structurată astfel: un chip mare și înfricoșat, capul de aur curat, pieptul și brațele de argint, pânțele și coapsele de aramă, fluierile picioarelor de fier, picioarele parte de fier parte de lut, o structură imposibil să reziste în fața valului istoriei... Iar dacă privim în tabelul lui Mendeleev, putem descoperi greutatea atomică superioară a aurului, care se afla în parte de sus a chipiului, urmată de greutatea argintului, apoi aramel, etc. O structură ce se prăbușește sub propria greutate: de aceea avem nevoie de spirit, de spiritul divin prin care să rezistăm, dincolo de tradiții, mode politice, speranțe fără acoperire, cu luciditate, cu înțelepciune...

Interesant, mai este și că autorul citează din mari oameni ai Europei, Soljenițan, Kazantzakis, Valery, Carrel, Strasser, etc...

Iată un citat semnificativ:

„Am descoperit că linia de despărțire între Bine și Rău nu separă nici statele și nici clasele și nici partidele dar că ea traversează inima fiecărui om și a întregii umanități.“ – Soljenițan.

De la această graniță spirituală începe Europa, de fapt ...

Constantin Stancu